

מועד קטן כט

עניין: הנפטר מן המת יאמר לך בשלום,
הנפטר מן החי יאמר לך לשלום

מהר"ל נתיב השלום פ"א

השלמה על השלמה, ולפיכך אמרו בסוף ברכות (ס"ד, א') הנפטר מן החי אל יאמר לך בשלום כי היה משמע שילך בהשלמה שכבר קנה השלמתו והחי אפשר תמיד שיקבל השלמה, רק יאמר לך לשלום כלו' שיהיה מתחבר אל השלום ותמיד יוסיף השלום, אבל הנפטר מן המת יאמר לך בשלום כי כבר הגיע אל שלימותו האחרון ושייך לומר בזה לך בשלום כאשר כבר הושלם וזה אינו קונה השלמה ועוד דבר זה מבואר, ולפיכך

חידושי הגר"א אמרי נועם ברכות סד.

הנפטר מחברו לא יאמר לו לך בשלום כו' דאיתא (בראשית רבה פרשה ח') כשברא הקב"ה את העולם שאל לשלום אמר אל יברא שכולו קטטה צדק אמר בו' השליך אמת ארצה והשלום נשאר למעלה (וכמ"ש עושה שלום במרומו) וכתוב ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה (זכריה ג' ז') סי' שהאדם הוא העולה במדרגתו יותר והמלאך עומד תמיד במדרגה א' מעת שנברא האדם יכול לעלות מעלה מעלה ח"ש (ישעיה ר') שרפים עומדים ממעל לו ונמצא כשהאדם חי הוא הולך לשלום אבל כשמת כבר בא בשלום לכך יאמר לך בשלום שכבר נכנס בתוכו וכן אמרו (בכתובות ק"ד) ג' כתות מלאכי השרת יוצאים לקראתו א' אומרת בא בשלום כו' שכבר בא:

ת"ח אין להם מנוחה לא בעוה"ז כו' סי' שבעוה"ז נקרא האדם הולך שהוא הולך תמיד ממעלה למעלה ע"י מצות שעושה אבל בעוה"ב נקרא עומד שבעוה"ב א"א לעשות מצוה ובשלמות שקנה בעוה"ז הוא עומד תמיד במדרגה א' אבל יש כמה צדיקים שאפי' בעוה"ב הם נקראים מהלכים חו' מדרגה גדולה שאין למעלה ממנה כמו שנאמר (זכריה ג') ונתתי לך מהלכים בין העומדים שאפי' בין המלאכים שהן עומדים תהי' אתה הולך ממדרגה למדרגה ח"ש תלמידי חכמים אין להם מנוחה בעוה"ב:

ביאורי הגר"א על ברכות סד.

[סא] ואמר רבי אבין הלוי הנפטר כו'. לפי ששם השלום וכמ"ש"ל בפ"ג⁶¹⁴ אפילו בשעה ששלום וכמ"ש ג' מ"ה מקדימין יבא שלום והוא בא בשלום אבל בחיים הולך ומתקרב אל השלום כמ"ש⁶¹⁵ אני הולך אני רץ כו' לחיי העוה"ב ר"ל שהשלום שלו כו' וכמ"ש ר"י ולכן אל יאמר כו' ובמת כו' שמשמעות להתגלגל עוד אלא וזהו התהפכות אדם ביקר כל ילין כו'⁶¹⁶ כידוע.

[ג] אמר רבי חייא בר אשי אמר רב תלמידי חכמים כו'. ר"ל שמוסיפין תמיד חכמה וכל הדרגין לא בע"ה וכמו באדם ובהמה שור בן יומו כו'⁶¹⁷ אבל ת"ח ונתתי לך מהלכים כו'⁶¹⁸. אמר רבי

